

Na osnovu čl. 12. i 13. Zakona o zadrugama ("Službeni glasnik BiH", broj 18/03), Osnivačka skupština Poljoprivredne zadruge " x" p.o. y na sjednici, održanoj dana _____ godine, donosi

ZADRUŽNA PRAVILA

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Zadružnim pravilima (u daljem tekstu: Pravila) u skladu sa Zakonom uređuju se: firma i sjedište zadruge; djelatnosti zadruge; zadružni principi, statusne promjene i prestanak Zadruge; zastupanje i predstavljanje Zadruge; uslovi i način sticanja statusa zadrugara; oblik i iznos uloga koje upisuju zadrugari i rok uplate uloga; način i rok uplate, odnosno unošenje sredstava osnivača; odgovornosti zadrugara za obaveze zadruge; ostalim pravima i obavezama zadrugara; raspodjeli dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima i pokrivanju gubitaka, odnosno manjaka u poslovanju; dijelu dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima koji se raspoređuju u obavezni rezervni fond: načinu odlučivanja skupštine zadruge, izboru., opozivu i pravima i obavezama predstavnika zadrugara ako skupštinu čine predstavnici zadrugara; povratu uloga;, zadružnoj knjizi; zadružnoj reviziji; obavještanju zadrugara i poslovnoj tajni; međuzadružnoj saradnji i zadružnom obrazovanju zadrugara; općim aktima zadruge i načinu njihovog donošenja; drugim pitanjima značajnim za poslovanje zadruge.

II. FIRMA, SJEDIŠTE I DJELATNOST ZADRUGE

Član 2.

Firma Zadruge je: Poljoprivredna zadruga " x" p.o. y, ul. _____ br. _____

Skraćena oznaka firme je: P.Z. „ x" p.o. y ,ul. _____ br. _____

(u daljem tekstu: Zadruga)

Član 3.

Sjedište Zadruge je u y, ulica _____ br. _____

Zadruga ima pečat.

Oblik, sadržaj, veličinu, upotrebu i čuvanje pečata određuje i propisuje Skupština.

Član 4.

Zadruga je pravno lice sa pravima i obavezama utvrđenim Zakonom i ovim pravilima i djeluje na području Federacije BiH.

Zadruga u pravnom prometu istupa u svoje ime i za svoj račun i vrši poslove samo sa svojim zadrugarima.

Izuzetno od prethodnog stava, Zadruga može sklapati poslove sa drugim pravnim i fizičkim licima (nečlanovima) koji se odnose na otkup proizvoda iz registrovane djelatnosti Zadruga samo u slučaju kada se ne ostvari planirani otkup od zadrugara zbog čega je onemogućeno izmirenje obaveze Zadruga iz ugovorenog pravnog prometa.

Član 5.

Djelatnost Zadruga je:

- 01.11 Uzgoj žitarica i drugih usjeva i zasada, na drugom mjestu nepomenutih
- 01.12 Uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja i sadnog materijala
- 01.13.2 Uzgoj voća, oraha i sl., usjeva za pripremanje začina i napitaka
- 01.21.1 Uzgoj goveda za proizvodnju mesa
- 01.21.2 Uzgoj goveda za mlijeko i priplod
- 01.22.1 Uzgoj ovaca i koza
- 01.22.2 Uzgoj konja, magaraca, mula i mazgi
- 01.23 Uzgoj svinja
- 01.24 Uzgoj peradi
- 01.25.1 Uzgoj pčela, proizvodnja meda i pčelinjeg voska
- 01.25.2 Uzgoj ostalih životinja, na drugom mjestu nepomenutih
- 01.30 Uzgoj usjeva i uzgoj stoke (mješovita proizvodnja)
- 01.41 Uslužne djelatnosti u biljnoj proizvodnji
- 01.42. Uslužne djelatnosti u stočarstvu, osim veterinarskih usluga
- 05.02 Mrestilišta i ribnjaci
- 19.20 Proizvodnja kožne galanterije, sedlarskih i saračkih proizvoda
- 20.40 Proizvodnja drvene ambalaže
- 50.20 Održavanje i popravak motornih vozila
- 51.11 Posredništvo u prodaji poljoprivrednih sirovina, žive stoke, tekstilnih sirovina i poluproizvoda
- 51.21 Trgovina na veliko žitaricama, sjemenjem i stočnom hranom
- 51.22 Trgovina na veliko cvijećem i sadnicama
- 51.23 Trgovina na veliko živom stokom
- 51.24 Trgovina na veliko sirovim i štavljenim kožama
- 51.25 Trgovina na veliko sirovim duhanom
- 51.31 Trgovina na veliko voćem i povrćem
- 51.32 Trgovina na veliko mesom i mesnim prerađevinama
- 51.33 Trgovina na veliko mlijekom, mliječnim proizvodima, jajima jestivim uljima i masnoćama
- 51.34 Trgovina na veliko alkoholom i drugim pićima
- 51.35 Trgovina na veliko duhanskim proizvodima
- 51.36 Trgovina na veliko šećerom, čokoladom i bonbonima

- 51.37. Trgovina na veliko kafom, čajevima, kakaom i začinicima
- 51.38 Trgovina na veliko ostalom hranom, uključujući ribe, školjke i rakove
- 51.53 Trgovina na veliko drvetom
- 51.53.2 Trgovina na veliko građevinskim materijalom i sanitarnom opremom
- 51.54 Trgovina na veliko željeznom robom, instalacionim materijalom i opremom za vodovod i grijanje
- 51.66 Trgovina na veliko poljoprivrednim mašinama, priključcima i oruđem , uključujući i traktore
- 51.70 Ostala trgovina na veliko
- 52.21 Trgovina na malo voćem i povrćem
- 52.22 Trgovina na malo mesom i mesnim proizvodima
- 52.23 Trgovina na malo ribom , školjkama i rakovima
- 52.24 Trgovina na malo pecivom, kolačima, tjesteninama, bonbonima i slatkijima
- 52.25. Trgovina na malo alkoholom i drugim pićima
- 52.26 Trgovina na malo duhanskim proizvodima
- 52.33 Trgovina na malo kozmetičkim i toaletnim proizvodima
- 52.45 Trgovina na malo električnim aparatima za domaćinstvo, radio uređajima i TV uređajima
- 52.46 Trgovina na malo željeznom robom, bojama, staklom i ostalim građevinskim materijalom
- 52.47 Trgovina na malo knjigama, novinama, časopisima, papirnatom robom i pišćim priborom
- 52.48 Trgovina na malo cvijećem
- 52.62 Trgovina na malo na štandovima i tržnicama
- 55.23 Ostali smještaj za kraći boravak
- 60.24 Prevoz robe (tereta) u drumskom saobraćaju
- 63.12 Skladištenje robe
- 70.20 Iznajmljivanje vlastitih nekretnina
- 71.31 Iznajmljivanje poljoprivrednih mašina i opreme

Djelatnost zadruga u vanjskotrgovinskom poslovanju je:

- Vanjska trgovina prehrambenim i neprehrambenim proizvodima iz okvira registrovane djelatnosti;
- Međunarodni transport robe i usluga;
- Posredovanje i zastupanje u prometu roba i usluga;
- Zastupanje stranih lica ;
- Konsigaciona prodaja

Član 6.

Zadruga može obavljati sve djelatnosti za koje je registrovana.

Zadruga može, bez upisa u sudski registar , vršiti i druge djelatnosti u manjem obimu, koje služe djelatnostima koje su upisane u sudski registar, a koje se uobičajeno vrše uz tu djelatnost ili koje doprinose potpunijem iskorištavanju kapaciteta i materijala koji se upotrebljavaju za obavljanje djelatnosti.

Član 7.

O promjeni firme, sjedišta i djelatnosti Zadruge odlučuje Skupština.

III. ZADRUŽNI PRINCIPI

Član 8.

Zadruga se osniva dobrovoljnim udruženjem članova (u daljem tekstu: zadrugari) u cilju zadovoljenja svojih zajedničkih, ekonomskih, socijalnih, kulturnih potreba i težnji kroz zajedničko posjedovanje i demokratsko kontrolirano privređivanje (poslovanje).

Član 9.

Odnosi među zadrugarima uređuju se na principima:

- dobrovoljnosti i otvorenost prema članstvu;
- demokratske kontrole poslova od strane članova;
- učešća članova u raspodjeli koristi i pokriću štete u radu;
- poslovne autonomije i informiranja članova;
- saradnje među zadrugama i brige za zajedništvo.

Član 10.

Namjena zadruge je zajedničko korištenje svih sredstava potrebnih za unapređivanje i razvoj djelatnosti zadrugara s ciljem poboljšanja i povećanja rezultata djelatnosti Zadruge.

IV. ZASTUPANJE I PREDSTAVLJANJE ZADRUGE

Član 11.

Zadrugu predstavlja i zastupa direktor u skladu sa Zakonom i ovim pravilima.

V. STATUSNE PROMJENE I PRESTANAK ZADRUGE

Član 12.

Zadruga može osnovati zadružno preduzeće i drugi oblik organizovanja.

Skupština zadruge odlučuje o statusnim promjenama i prestanku Zadruge.

Član 13.

Zadruga prestaje:

1. ako joj je izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti zbog toga što ne ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti, a u roku određenom u izrečenoj mjeri ne ispuni te uslove, odnosno nepromjeni djelatnost;
2. spajanjem sa drugom zadrugom, pripajanjem drugoj zadrugi, odnosno podjelom na više novih zadruga;
3. istekom vremena za koje je osnovana, a skupština Zadruge prije isteka tog vremena ne odluči da zadruga nastavi poslovanje;
4. ako prestanu postojati prirodni i drugi uslovi za obavljanje djelatnosti ;
5. ako se pravosnažnom odlukom suda utvrdi ništavost upisa u registar;
6. odlukom skupštine Zadruge;
7. ako se broj zadrugara smanji ispod broja propisanog za osnivanje zadruge, a u roku od šest mjeseci se ne poveća do propisanog broja, o čemu je Zadruga dužna obavijestiti sud kod koga je upisana u registar;
8. stečajem;
9. u slučaju iz člana 74 stav.3. Zakona;
10. u drugim slučajevima utvrđenim Zakonom

U slučajevima iz stava 1. tač.1., 3. do 10. ovog člana provodi se ,po pravilu, likvidacija zadruge.

U slučaju iz stava 1. tačka 6 .ovog člana skupština Zadruge , ako se određeni broj zadrugara, koji ne može biti manji od broja potrebnog za osnivanje ove vrste zadruge, prije donošenja odluke o prestanku zadruge , pismeno izjasni da Zadruga ne prestaje.

U slučaju iz prethodnog stava glasa se poimenično, a za zadrugare koji su glasali za prestanak Zadruge- smatra se da su istupili iz Zadruge.

Član 14.

Zadruga gubi svojstvo pravnog lica brisanjem iz registra.
Brisanje Zadruge iz registra objavljuje se u» Službenom glasniku BiH.»

Član 15.

U slučaju prestanka Zadruge spajanjem ,pripajanjem ili podjelom, imovina Zadruge prenosi se na njene pravne sljedbenike.

U drugim slučajevima prestanka Zadruge, poslije namirenja povjerilaca i povrata uloga zadrugarima, preostala zadružna imovina raspodjeljuje se na zadrugare srazmjerno njihovim ulozima.

VI. USLOVI I NAČIN STICANJA STATUSA ZADRUGARA

Član 16.

Status zadrugara stiče se učešćem u osnivanju zadruge.

Poslije osnivanja zadruge status zadrugara se stiče po osnovu zahtjeva i pristupne izjave kojom potpisnik prihvata prava, obaveze i odgovornosti zadrugara utvrđene Ugovorom o osnivanju Zadruge, odnosno ovim pravilima.

Član 17.

Pristupna izjava sadrži: dokaz o izvršenoj uplati, odnosno unošenju uloga i članarine, izjavu potpisnika da će u određenom roku uplatiti; odnosno unijeti ulog i izjavu potpisnika da prihvata odredbe Ugovora o osnivanju i ovih pravila o odgovornosti za obaveze Zadruge i da je upoznat sa obavezama Zadruge nastalim prije potpisivanja pristupne izjave.

Član 18.

Odluku o sticanju statusa zadrugara u skladu sa članom 16. stav 2. Pravila, donosi Upravni odbor, odnosno Skupština najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.

O odluci iz prethodnog stava obavještava se podnosilac zahtjeva.

Ako se podnosilac zahtjeva ne obavijesti o odluci organa iz stava 1. ovog člana u datom roku, smatra se da zahtjev nije prihvaćen.

Član 19.

Podnosilac zahtjeva čiji je zahtjev odbijen, ima pravo podnijeti žalbu Skupštini Zadruge, u roku od 15 dana od dana prijema odluke iz člana 18. stav 1. Pravila.

Član 20.

Po prihvatanju zahtjeva za sticanje statusa zadrugara, podnosilac zahtjeva potpisuje pristupnu izjavu i time stiče status zadrugara.

Ukoliko zadrugar ne uplati članski ulog u roku navedenom u pristupnoj izjavi, smatrat će se da nije stekao status zadrugara.

Član 21.

Zadrugar može biti osoba koja u cijelosti ili djelimično posluje putem zadruge, odnosno prodaje svoje proizvode, odnosno usluge, nabavlja proizvode ili koristi usluge potrebne za obavljanje svoje djelatnosti ili na drugi način sudjeluje u ostvarenju ciljeva zbog kojih je Zadruga osnovana.

Zadrugar ne može biti sa istim imanjem ili istom djelatnošću, zadrugar u dvjema ili više zadruga sa istom djelatnošću istovremeno.

Član 22.

Status zadrugara prestaje:

- istupanjem iz Zadruge;
- isključenjem iz Zadruge;
- smrću zadrugara;
- prijenosom njegovih uloga na drugog člana ili nekog trećeg
- prestankom Zadruge.

Član 23.

Zadrukar može istupiti iz Zadruge na osnovu pismene izjave o istupanju.

Pismena izjava iz prethodnog stava podnosi se Direktor.

Otkazni rok je tri mjeseca računajući od dana prijema izjave iz prethodnog stava.

Ako zadrugar ima dospjele obaveze prema Zadruzi, status zadrugara prestaje po podmirenju tih obaveza, ali ne prije isteka otkaznog roka.

Član 24.

Zadrukar može biti isključen iz Zadruge ako:

- ni nakon opomene ne ispunjava obaveze koje ima prema Zadruzi;
- bez saglasnosti Skupštine konkuriše Zadruzi obavljanjem djelatnosti iz njenog djelokruga;
- suprotno interesima Zadruge sarađuje sa drugom pravnom ili fizičkom osobom u obavljanju djelatnosti koju ima Zadruga;
- odaje poslovnu tajnu Zadruge;
- radi suprotno interesima i ciljevima zbog kojih je Zadruga osnovana;
- na bilo koji način Zadruzi ili zadrugarima nanosi štetu.

Član 25.

Postupak za isključenje zadrugara pokreće direktor donošenjem odluke uz navođenje razloga za pokretanje postupka.

Direktor može, pored odluke iz prethodnog stava u posebnim slučajevima, donijeti i odluku o suspendovanju članskih prava zadrugara do okončanja postupka isključenja iz Zadruge.

Član 26.

Odluka o pokretanju postupka za isključenje iz Zadruga sa odlukom o suspenziji (ako je donesena) dostavlja se zadrugaru neposredno ili poštom preporučeno.

Zadrugar je dužan u roku od sedam dana od dana prijema odluka iz prethodnog stava dostaviti pismeno izjašnjenje uz eventualne dokaze.

Član 27.

Nakon izjašnjenja zadrugara, odnosno proteka roka za izjašnjenje, direktor dostavlja odluku predsjedniku Skupštine sa dokazima i izjašnjenjem zadrugara.

Odluku o isključenju iz Zadruga sa datumom isključenja i obrazloženjem donosi Skupština Zadruga većinom glasova ukupnog broja svojih članova.

Protiv odluke iz prethodnog stava zadrugar može u roku od 15 dana podnijeti žalbu Nadzornom odboru.

Nadzorni odbor je dužan donijeti odluku po žalbi u roku od 30 dana.

Ukoliko Nadzorni organ ne donese odluku u roku iz prethodnog stava smatrat će se da je žalba odbijena.

Član 28.

Status zadrugara prestaje danom koji je određen odlukom o isključenju.

Ako je protiv odluke o isključenju zadrugar podnio žalbu, status zadrugara prestaje danom donošenja odluke o odbijanju žalbe na odluku o isključenju.

Ako odluka po žalbi nije donesena u roku iz člana 27. stav 4. Pravila, status zadrugara prestaje sa danom isteka tog roka.

Član 29.

Status zadrugara prestaje smrću zadrugara.

Nasljednici umrlog mogu steći status zadrugara, s pravima i obavezama umrlog zadrugara, ako o tome odluči Skupština i ako ispunjavanju uslove za sticanje statusa zadrugara.

Član 30.

Zadrugar može i u toku poslovne godine svoje uloge prenijeti pismenim putem na nekog drugoga i time izaći iz Zadruga bez rasprave o imovini ukoliko lice na koje su preneseni ulozi preuzme njegovo članstvo.

Ako je lice koje preuzima uloge već član, mora prenesene uloge upisati kao svoje dodatne uloge.

Zadrugar može i pojedinačne poslovne uloge prenijeti na treće lice.

Član 31.

Danom prestanka statusa zadrugara prestaju prava i obaveze zadrugara osim imovinskih prava i obaveza utvrđenim ugovorom o osnivanju, ovim pravilima i Zakonom.

VII. OBLIK, IZNOS I ROK UPLATE ULOGA

Član 32.

Zadruga koristi imovinu nastalu po osnovu uloga zadrugara.

Ulozi iz prethodnog stava mogu biti pokretne i nepokretne stvari, novčana sredstva i hartije od vrijednosti i druga imovinska prava.

Ulozi iz stava 1. (novčani i nenovčani) izražavaju se u novčanom iznosu, uz knjigovodstvenu revalorizaciju u skladu sa zakonskim propisima i odlukom skupštine zadrugara.

Revalorizacija iz prethodnog stava može se obaviti povećanjem nominalne vrijednosti postojećih uloga ili izdvajanjem novih uloga.

Član 33.

Za uložena prava i potraživanja zadrugar je odgovoran u skladu sa članom 52. Zakona o zadrugama.

Član 34.

Iznos uloga utvrđuje Skupština.

Iznos uloga iz prethodnog stava ne može biti manji od osnivačkog uloga i jednak je za sve zadrugare.

Ulog u vrijeme donošenja ovih pravila iznosi _____KM

Ulog iz prethodnog stava unosi zadrugar u roku od 30 dana od dana sticanja statusa zadrugara.

Član 35.

Zadrugari mogu povećavati svoje uloge.

Ulozi se ne mogu vraćati, zalagati, niti biti predmet izvršenja za obaveze zadrugara za vrijeme trajanja statusa zadrugara.

Član 36

Po prestanku statusa zadrugara ulozi se vraćaju zadrugarima, odnosno njihovim nasljednicima na osnovu završnog godišnjeg izvještaja.

U ulog iz prethodnog stava uračunava se i dio imovine Zadruge stečene za vrijeme članstva zadrugara i to srazmjerno ličnom doprinosu zadrugara u sticanju te imovine.

Lični doprinos zadrugara sticanju imovine Zadruge utvrđuje se na osnovu vrijednosti poslovanja zadrugara i Zdruge.

Ulozi se ne mogu vraćati prije prestanka odgovornosti zadrugara za obaveze Zadruge.

Član 37.

Ulozi zadrugara vode se na ime.

U zadruzi se vodi registar uloga zadrugara izražen u novčanom iznosu, u koji se zadrugari upisuju hronološkim redom.

Za upisane uloge zadruga nije obavezna davati vrijednosne papire, nego može izdati certifikate za te uloge.

Zadružni ulogi su nedjeljivi.

Član 38

Na zadružne uloge ne dijele se dividende, ali se oni mogu okamatiti.

Kamatu na uloge zadrugara utvrđuje Skupština na osnovu izvještaja o poslovanju Zadruge, s tim što njena visina ne može biti viša od eskontne stope koju primjenjuju banke.

Kamate iz prethodnog stava mogu se isplatiti ako je finansijsko poslovanje Zadruge bilo pozitivno.

VIII. IMOVINA ZADRUGE

Član 39.

Zadruga koristi sredstva po osnovu uloga zadrugara, sredstva zadružne svojine, sredstva u državnoj svojini i sredstva drugih domaćih i pravnih lica.

Međusobni odnosi sa licima iz prethodnog stava regulišu se ugovorom u skladu sa Zakonom i Zadružnim pravilima.

Sredstva stečena radom i poslovanjem Zadruge ili ih je Zadruga stekla po drugim osnovama predstavljaju zadružnu imovinu.

Imovina iz prethodnog stava ne može se pretvarati u udjele zadrugara, niti se na bilo koji način može staviti u nezadružnu funkciju.

Član 40.

Zadružna imovina – oprema i objekti i sl., kada se ne koriste iz ekonomskih razloga, mogu se prodati ili dati u zakup uz obavezu usmjeravanja dobijenih finansijskih sredstava za razvoj Zadruge.

Zadružna imovina vodi se u posebnom fondu.

IX. NAČIN I ROK UPLATE, ODNOSNO UNOŠENJA SREDSTAVA OSNIVAČA

Član 41.

Sredstva za osnivanje zadruga obezbjeđuju osnivači (vlastiti ulozi) prije upisa Zadruga u sudski registar.

Osnivači ulažu u Zadrugu jednake uloge.

Ulozi iz prethodnog stava mogu biti: pokretne i nepokretne stvari, novčana sredstva i hartije od vrijednosti i druga imovinska prava i izražavaju se u novčanom iznosu.

Vrijednost nenovčanih uloga procjenjuje sudski vještak odgovarajuće struke.

Član 42.

Izuzetno od odredbe prethodnog člana, osnivački ulog, nakon potpisivanja Ugovora o osnivanju Zadruga, daje se isključivo u novčanim sredstvima.

Pojedinačni ulozi osnivača iznose _____KM.

Sredstva iz prethodnog stava osnivači su dužni unijeti u Zadrugu najkasnije u roku od 60 dana od dana potpisivanja Ugovora.

X. ODGOVORNOSTI ZADRUGARA ZA OBAVEZE ZADRUGE

Član 43.

Zadruga u pravnom prometu odgovara za svoje obaveze svom svojom imovinom.

Za obaveze koje se nisu mogle izmiriti iz imovine Zadruga, odgovaraju zadrugari solidarno, najviše do dvostrukog iznosa osnivačkog uloga zadrugara.

Član 44.

Zadrugar kome je taj status prestao, odgovara za obaveze Zadruga nastale za vrijeme dok je bio zadrugar i to u trajanju od godine dana od dana prestanka statusa.

XI. PRAVA I OBAVEZE ZADRUGARA

Član 45.

Zadrugari imaju prava i obaveze utvrđene u skladu sa Zakonom i ovim pravilima.

Prava zadrugara su naročito: pravo na upravljanje Zadrugom, pravo na dobit od poslovanja prava da biraju i budu birani u organima Zadruge, te druga prava koja proizlaze iz propisa iz općih akata Zadruge.

Pored prava iz prethodnog stava, zadrugari imaju i obaveze.

Zadrugari su dužni ispunjavati obaveze prema Zadruzi; sudjelovati u radu Zadruge; čuvati interese i ugled Zadruge i postupati u skladu sa općim aktima i odlukama Skupštine i drugih organa Zadruge.

XII. RASPODJELA DOBITI I POKRIVANJE GUBITKA

Član 46.

Dobit u finansijskom poslovanju Zadruge predstavlja višak prihoda nad rashodima.

Prihode koje je Zadruga ostvarila sa drugim pravnim i fizičkim licima (član 4. stav 3. Pravila), kao i subvencije od države, nevladinih organizacija i zajednica, Zadruga može koristiti samo za materijalna ulaganja ili za trajna obrtna sredstva Zadruge.

Član 47.

U posebni rezervni fond Zadruge mora se svake godine uložiti protuvrijednost od najmanje 5% vrijednosti uloga članova Zadruge.

Sredstva iz prethodnog stava akumuliraju se sve dok se ne dostigne najviši iznos imovine Zadruge pri njenom osnivanju.

Sredstva iz stava 1. koriste se za povrat zadružnih uloga zadrugarima koji izlaze iz Zadruge, uz prethodno ispunjen uslov da odlazak ne dovodi Zadrugu u položaj da ne može izvršavati obaveze prema povjeriocima, te ukoliko se realna vrijednost imovine zadruge pri osnivanju, nakon povrata zadružnih uloga ne smanji ispod 49%.

Član 48.

Zadruga ima fond rizika.

Sredstva ovog fonda formiraju se u procentu od 2% ostvarene dobiti po završnom računu za tekuću godinu.

Na osnovu odluke Skupštine, sredstva iz prethodnog stava usmjeravaju se za otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda, epidemije zaraznih bolesti i sl.

Član 49.

Dio dobiti, odnosno višak prihoda nad rashodima koji Zadruga ne unese u fondove, raspodjeljuje se zadrugarima u skladu sa Zakonom i Zadružnim pravilima.

Član 50.

Skupština odlučuje kako će se gubitak, odnosno manjak pokrivati, da li će se pokrivati iz obaveznih rezervnih fondova ili iz drugih fondova i sredstava za druge namjene ili će se pokrivati iz uloga zadrugara.

XIII. UPRAVLJANJE ZADRUGOM I ORGANI ZADRUGE

Član 51.

Zadrugom upravljaju zadrugari.

U upravljanju Zadrugom zadrugari imaju jednako pravo glasa (jedan zadrugar – jedan glas).

Član 52.

Organi Zadruge su:

- Skupština,
- Upravni odbor,
- Nadzorni odbor
- direktor

SKUPŠTINA ZADRUGE

Član 53.

Skupštinu Zadruge čine svi zadrugari.

Skupština Zadruge:

- donosi zadružna pravila;
- utvrđuje poslovnu politiku Zadruge;
- odlučuje o statusnim promjenama i prestanku Zadruge;
- odlučuje o osnivanju zadružnog preduzeća i drugog oblika organizovanja;
- usvaja godišnji obračun i izvještaje o poslovanju;
- donosi programe i planove razvoja;
- odlučuje o raspodjeli dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima i pokrivanju gubitaka, odnosno manjka;
- bira i opoziva predsjednika i članove Upravnog odbora i predsjednika i članove Nadzornog odbora;
- bira i razrješava direktora Zadruge;

- donosi poslovnik o svom radu;
- donosi odluku o isključenju zadrugara;
- donosi odluku o kreditnom zaduženju Zadruge, te o opterećenju i otuđivanju pokretne i nepokretne imovine,
- usvaja finansijske izvještaje Zadruge i izvještaje o obavljenoj reviziji;
- donosi odluku o članstvu u zadružnim savezima Kantona i Federacije i o predstavniku u istim;
- odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim Zakonom, Ugovorom o osnivanju i ovim pravilima.

Član 54.

Sjednica Skupštine Zadruge održava se najmanje jednom godišnje.

Član 55.

Skupštinu sačinjavaju svi zadrugari.

Zadrugara na Skupštini može zamijeniti, opunomoćenik na osnovu pisane punomoći zadrugara, samo drugi zadrugar ili član porodičnog domaćinstva zadrugara (roditelji, bračni drug, i i punoljetna djeca).

Punomoć iz prethodnog stava predaje se predsjedniku Skupštine, najkasnije do početka sjednice.

Jedna osoba može kao opunomoćenik zastupati samo jednog zadrugara.

Član 56.

Skupština ima predsjednika.

Odluku o izboru predsjednika, Skupština donosi većinom glasova ukupnog broja svojih članova. Mandat predsjednika traje četiri godine.

Po isteku mandata može biti ponovo izabran (najviše dva mandata).

Član 57.

Predsjednik Skupštine saziva sjednice Skupštine i predsjedava sjednicama.

Predsjednik saziva Skupštinu po potrebi.

Predsjednik mora sazvati Skupštinu ako sazivanje traži nadzorni organ ili upravni odbor ili direktor i u slučaju da sazivanje Skupštine pismenim zahtjevom traži najmanje 1/3 zadrugara.

Predsjednik je dužan da sazove Skupštinu u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Član 58.

Ukoliko predsjednik u roku iz prethodnog člana ne sazove Skupštinu, to pravo imaju svi podnosioci zahtjeva iz člana 57. stav 2. Pravila.

Član 59.

Skupština radi na sjednicama.

Poziv za sjednicu upućuje se zadrugarima i direktoru, u pravilu osam dana prije održavanja sjednice.

Poziv sadrži podatke o mjestu i vremenu održavanja sjednice i prijedlog dnevnog reda

Poziv se obavezno objavljuje na oglasnoj ploči Zadruge.

Uz poziv za sjednicu upućuje se, u pravilu, obrazloženi prijedlozi dokumenata o kojima će se raspravljati i odlučivati.

Član 60.

Poslove oko pripreme sjednice Skupštine obavljaju stručne službe Zadruge i direktor.

O radu sjednice vodi se zapisnik.

U zapisniku se navodi mjesto i vrijeme održavanja Skupštine, ukupan broj zadrugara i njihovih opunomoćenika, odluke Skupštine uz naznaku broja glasova, eventualni prigovori i primjedbe zadrugara i sve druge okolnosti važne za održavanje Skupštine.

Zapisnik potpisuje zapisničar i predsjedavajući Skupštine.

Član 61.

Skupština može punovažno odlučivati ako sjednici prisustvuje više od polovine ukupnog broja zadrugara, odnosno opunomoćenika zadrugara.

Broj prisutnih zadrugara odnosno njihovih opunomoćenika utvrđuje se na početku sjednice.

Osoba koja predsjedava sjednici Skupštine brine o urednom održavanju sjednice i dnevnom redu.

Član 62.

Nakon završene rasprave o pojedinom pitanju, Skupština donosi odluku.

Odluke Skupštine donose se glasanjem.

Na Skupštini se glasa javno.

Izuzetno, Skupština može odlučiti da se o pojedinim pitanjima glasa tajno, glasačkim listićima.

Odluke Skupštine donose se većinom glasova prisutnih članova.

Izuzetno od prethodnog stava o donošenju zadružnih pravila, statusnim promjenama i prestanku zadruge, raspodjeli dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima i pokrivanju gubitaka, odnosno manjka, izboru i opozivu predsjednika i članova Upravnog odbora i predsjednika i članova Nadzornog odbora i o izboru i razrješenju direktora Zadruge – Skupština odlučuje 2/3 većinom glasova ukupnog broja svojih članova.

Član 63.

Odluke Skupštine se objavljuju na oglasnoj ploči koja mora biti dostupna zadrugarima.

UPRAVNI ODBOR

Član 64.

Upravni odbor sastoji se od najmanje tri člana.

Članovi Upravnog odbora biraju se iz reda zadrugara.

Član 65.

Upravni odbor:

- provodi poslovnu politiku zadruge;
- razmatra i predlaže Skupštini Zadruga usvajanje godišnjeg obračuna;
- usvaja periodični obračun;
- priprema prijedloge odluka za Skupštinu Zadruga i izvršava odluke Skupštine;
- priprema izvještaje o poslovanju, bilansu sredstava i bilansu uspjeha i provođenju poslovne politike;
- predlaže raspodjelu dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima i način pokrivanja gubitaka, odnosno manjaka;
- donosi investicione odluke u skladu sa osnivačkim aktom i zadružnim pravilima;
- donosi poslovnik o svom radu;
- obavlja i druge poslove određene Zakonom, ugovorom o osnivanju i ovim pravilima.

Član 66.

Upravni odbor zasjeda po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca.

Članove Upravnog odbora bira Skupština većinom glasova ukupnog broja svojih članova. Inicijativu za sazivanje sjednice Upravnog odbora mogu dati direktor, predsjednik Skupštine Zadruga ili pojedini zadrugari.

Odredbe ovih pravila o sazivanju, pripremi, načinu rada, donošenja i objavljivanju odluka Skupštine Zadruga, primjenjuju se i na Upravni odbor.

Član 67.

Upravni odbor može odlučiti ako sjednici prisustvuje više o polovine članova i donosi odluke većinom glasova prisutnih članova.

Član 68.

Predsjednik i članovi Upravnog odbora odgovaraju solidarno za štetu koju svojom odlukom prouzrokuju ako je ta odluka donesena grubom nepažnjom ili s namjerom da se šteta prouzrokuje.

Lica iz prethodnog stava ne snose odgovornost za štetu ako su bila protiv donošenja odluke i ako su izložila svoje mišljenje u zapisnik.

Član 69.

Predsjednik i članovi Upravnog odbora ne mogu biti lica koja su osuđena za krivična djela protiv privredne i službene dužnosti za koju su nastupile pravne posljedice osude, dok te posljedice traju.

Član Upravnog odbora ne može biti biran za člana Nadzornog odbora.

Direktor ne može biti biran za predsjednika Upravnog odbora.

Predsjednik i članovi Upravnog odbora ne mogu za svoj ili tuđi račun obavljati djelatnosti koje spadaju u djelatnost Zadruga niti mogu biti zadrugari ili zaposleni u drugoj zadrugi, odnosno vlasnici i zaposleni u preduzeću ili drugom pravnom licu koje obavlja istu ili sličnu djelatnost kao Zadruga.

NADZORNI ODBOR

Član 70.

Nadzorni odbor sastoji se od najmanje tri člana.

Članovi Nadzornog odbora biraju se iz reda zadrugara.

Član.71.

Nadzorni odbor:

- vrši nadzor nad zakonitošću rada Upravnog odbora i direktora;
- pregleda periodične i godišnje obračune i utvrđuje da li su sačinjeni u skladu s propisima;
- utvrđuje da li se poslovne knjige i druga dokumenta Zadruga vode uredno i u skladu s propisima, a može ih dati na vještačenje;
- pregleda izvještaje koji se podnose skupštini o poslovanju i o bilansima Zadruga;
- razmatra izvještaje revizora i predlaže mjere za otklanjanje uočenih nepravilnosti;
- pregleda prijedloge za raspodjelu dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima;
- obavještava Skupštinu Zadruga, a po potrebi i Upravni odbor i direktora Zadruga, o rezultatima nadzora;
- podnosi Skupštini Zadruga godišnji izvještaj o svom radu;
- donosi poslovnik o svom radu;
- radi zaštite interesa Zadruga privremeno može obustaviti izvršenje odluka i radnji direktora;
- poduzeti mjere za redovan nastavak poslova;
- može sazvati vanrednu Skupštinu, ako je to u interesu Zadruga;
- zastupa interese Zadruga u postupcima protiv direktora;
- obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom i ovim pravilima.

Član 72.

Članove Nadzornog odbora bira Skupština većinom glasova ukupnog broja svojih članova. Predsjednik i članovi Nadzornog odbora ne mogu biti lica koja su osuđena za krivična djela protiv privredne i službene dužnosti za koju su nastupile pravne posljedice osude, dok te posljedice traju.

Predsjednik i članovi Nadzornog odbora ne mogu za svoj ili tuđi račun obavljati djelatnosti koje spadaju u djelatnost Zadruga niti mogu biti zadrugari ili zaposleni u drugoj zadrugi, odnosno vlasnici i zaposleni u preduzeću ili drugom pravnom licu koje obavlja istu ili sličnu djelatnost kao Zadruga.

Direktor Zadruga ne može biti predsjednik niti član Nadzornog odbora, ali se poziva na sjednice Odbora bez prava odlučivanja.

Član 73.

Mandat članova Nadzornog odbora traje dvije godine.

Nakon isteka mandata Skupština može ponovo izabrati nadzorni odbor u istom ili promijenjenom sastavu, bez ograničenja broja mandata za odbor ili članove Odbora.

Član 74.

Nadzorni odbor zasjeda po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca.

Inicijativu za sazivanje sjednice Nadzornog odbora mogu dati direktor, predsjednik Skupštine Zadruga ili pojedini zadrugari.

Član 75.

Predsjednik i članovi Nadzornog odbora odgovaraju solidarno za štetu koju svojom odlukom prouzrokuju ako je ta odluka donesena grubom nepažnjom ili s namjerom da se šteta prouzrokuje.

Lica iz stava 1. ovog člana ne snose odgovornost za štetu ako su bila protiv donošenja odluke i ako su izdvojila svoje mišljenje u zapisnik.

Član 76.

Upravni odbor i direktor Zadruga, ukoliko Zadruga ima direktora, dužni su Nadzornom odboru dati obavještenja o poslovanju Zadruga i omogućiti mu nesmetan rad.

Nadzorni odbor dužan je zahtijevati sazivanje sjednice Skupštine Zadruga ako u vršenju nadzora utvrdi da su povrijeđeni interesi Zadruga, a naročito ako utvrdi teže nepravilnosti u radu Zadruga.

Član 77.

Nadzorni odbor može odlučivati ako sjednici prisustvuje više od polovine članova.

Nadzorni odbor donosi odluke većinom glasova prisutnih članova.

Član 78.

Odredbe ovih pravila o sazivanju, pripremi, načinu rada, donošenju i objavljivanju odluka Skupštine Zadruga primjenjuju se i na Nadzorni odbor.

DIREKTOR

Član 79.

Direktor Zadruga organizira i vodi poslovanje Zadruga, stara se o zakonitosti i odgovara za zakonitost rada Zadruga i obavlja druge poslove utvrđene Zakonom, osnivačkim aktom i Zadružnim pravilima.

Član 80.

U vođenju poslovanja Zadruga, direktor predlaže Skupštini plan i program rada, podnosi izvještaj o radu i finansijske izvještaje i predlaže raspoređivanje dobiti Zadruga odnosno način pokrića gubitaka.

Poslovne odluke koje spadaju u djelokrug redovnog poslovanja direktora donosi samostalno.

Član 81

Ako direktor donosi odluku o poslu od velikog značenja za rentabilnost poslovanja i likvidnost Zadruga, dužan je, prije donošenja odluke, zatražiti mišljenje Nadzornog odbora.

Mišljenje Nadzornog odbora za direktora je obavezujuće.

U slučaju da je za obavljanje pojedinih poslova propisana prethodna odluka Skupštine, direktor je dužan, prije sklapanja ugovora ili preuzimanja obaveza, zatražiti od Skupštine donošenje odgovarajuće odluke.

Direktor donosi pojedinačne i opće akte koji se tiču radnog odnosa te prava i obaveze radnika u Zadruzi.

Član 82.

Skupština Zadruga i Upravni odbor mogu direktora posebnom odlukom ograničiti u raspolaganju novčanim sredstvima.

Član 83.

Direktora imenuje Skupština na period od četiri godine.

Direktor se bira na osnovu javnog konkursa.

Za direktora može biti izabrano svako lice koje ispunjava zakonom propisane opšte uslove.

Direktor ne može biti lice koje je osuđeno za krivična djela protiv privrede i službene dužnosti za koje su nastupile pravne posljedice osude dok te posljedice traju.

Pored općih uslova u pogledu stepena i vrste školske spreme za direktora može biti izabrano lice koje ima VII stepen školske spreme-VSS, završen fakultet : Ekonomski, Pravni ili Poljoprivredni i najmanje tri godine radnog iskustva.

Uz prijavu na konkurs prilaže se i prijedlog programa rada Zadruga za vrijeme trajanja mandata.

Član 84.

Konkurs provodi Komisija koju imenuje Upravni odbor.

Na prijedlog Komisije Skupština donosi odluku o izboru direktora.

Direktor ne može biti biran za predsjednika Upravnog odbora i predsjednika i člana Nadzornog odbora.

Član 85.

Na osnovu odluke iz prethodnog člana, regulišu se prava i obaveze direktora zaključivanjem ugovora o radu koji potpisuju predsjednik Upravnog odbora i direktor.

Član 86.

Direktor ne može za svoj ili tuđi račun obavljati djelatnosti koje spadaju u djelatnost Zadruga niti može biti zadrugar ili zaposlen u drugoj zadruzi, odnosno vlasnik i zaposlen u preduzeću ili drugom pravnom licu koje obavlja istu ili sličnu djelatnost kao Zadruga..

Član 87.

Direktor je dužan podnositi izvještaj Upravnom odboru o:

- ostvarivanju programa rada direktora i Zadruga u mandatnom razdoblju,
- poslovnoj politici i planu vođenja poslova,
- rentabilnosti poslovanja Zadruga;
- vrsti poslova, prihodima i rashodima,
- poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i likvidnost Zadruga.

Izvještaj o pitanjima iz prethodnog stava direktor je dužan podnijeti Skupštini Zadruga kod usvajanja finansijskih izvještaja.

Član 88.

Ako se u tekućem poslovanju Zadruga pojavi gubitak, dođe do prezaduženosti ili do nesposobnosti Zadruga da izvršava svoje tekuće obaveze (nelikvidnost), direktor je dužan o poremećaju u poslovanju i uzrocima odmah obavijestiti Upravni odbor.

Preporuke Upravnog odbora su obavezujuće za direktora.

Ako direktor ne poduzima odgovarajuće mjere ili ako se poremećaj u poslovanju i pored poduzetih mjera, nije mogao u kratkom vremenu prevazići odnosno ako se nisu mogli otkloniti uzroci poremećaja, Upravni odbor je dužan predložiti zakazivanje Skupštine radi razmatranja problema i donošenja odluka o rješavanju istog.

Član 89.

U pravnom prometu direktor zastupa zadrugu bez ograničenja.

Za obavljanje pojedinih poslova direktor može po osnovu generalne ili posebne punomoći, ovlastiti zadrugara ili drugo stručno lice za zastupanje Zadruge.

Član 90.

Direktor zadruge može biti razriješen dužnosti u slučaju gubitaka u poslovanju, ne pridržavanja zakona, nesposobnosti kao i drugih razloga na osnovu odluke Skupštine

Direktor Zadruge snosi i materijalnu odgovornost za odluke koje je donio a usljed kojih Zadruga trpi materijalnu štetu.

Do izbora novog direktora Zadruge Upravni odbor, imenuje v.d. direktora.

XIV. KNJIGA ZADRUGARA

Član 91.

Zadruga je dužna uredno voditi knjigu zadrugara.

U knjigu zadrugara upisuje se: ime, adresa i zanimanje zadrugara, datum sticanja statusa zadrugara, oblik i iznos upisanih uloga i članarine, datum i iznos uplate, odnosno unošenja uloga i članarine, datum i način prestanka statusa zadrugara, datum povrata uloga i drugi podaci od interesa za Zadrugu.

Član 92.

Zadruga je dužna trajno čuvati knjigu zadrugara.

Knjiga zadrugara ima karakter javne isprave.

Povjerioci Zadruge i druga lica koja imaju pravni interes mogu tražiti uvid u knjigu zadrugara.

XV. ZADRUŽNA REVIZIJA

Član 93.

Zadružna revizija je ispitivanje: primjene zadružnih principa u Zadruzi, poslovanja Zadruge sa zadrugarima i trećim licima, imovinsko-pravnih odnosa i međusobnih odnosa Zadruge i zaposlenih, kao i primjene općih i zadružnih pravila u pogledu osnivanja, organiziranja i cjelokupnog poslovanja Zadruge.

Zadružnu reviziju obavlja Zadružni savez Federacije BiH.

Član 94.

Zadružna revizija je obavezna za sve zadruge i može biti redovna i vanredna.

Član 95.

Redovna zadružna revizija obavlja se svake druge godine.

Odluku o provođenju vanredne revizije donosi Skupština Zadruga, uz određivanje roka za njeno provođenje.

Zahtjev za donošenje odluke iz prethodnog stava mogu podnijeti: Zadružni savez, nadležni državni organi, najmanje 1/3 upisanih zadrugara ili povjerilaca Zadruga.

Član 96.

Ako se Zadruga ne podvrgne redovnoj, odnosno vanrednoj reviziji u rokovima iz prethodnog člana, Zadruga ili Zadružni savez, koji provodi reviziju, može podnijeti zahtjev o prestanku rada Zadruga.

Član 97.

Troškove redovne zadružne revizije snosi Zadruga, a troškove vanredne zadružne revizije podnosi zahtjeva, ako je zahtjev bio neosnovan.

Član 98.

Zadruga je dužna Zadružnom savezu koji vrši reviziju staviti na raspolaganje isprave i dokumentaciju i pružiti druge informacije neophodne za obavljanje revizije i sastavljanje izvještaja o izvršenoj reviziji.

Zadružni savez može učestvovati u radu sjednice Skupštine Zadruga, davanjem odgovora i mišljenja o svim pitanjima koja su predmet zadružne revizije.

Član 99.

Postupak revizije i mjere koje se mogu poduzeti nakon obavljene revizije obavljaju se u skladu sa odredbama Zakona o zadrugama (čl. 78-82.).

XVI. OSTALA PITANJA ZNAČAJNA ZA RAD ZADRUGE

Član 100.

Zadrukar može obavljati stručne i druge poslove u Zadruzi prema svojim stručnim sposobnostima u skladu sa Zadružnim pravilima, općim aktom zadruga o sistematizaciji poslova i radnih zadataka.

Član 101.

Za obavljanje stručnih i drugih poslova u Zadruzi, Zadruga može zapošljavati lica izvan reda zadrugara, ili te poslove povjeriti drugim pravnim i fizičkim licima.

Član 102.

Radnici zaposleni u Zadruzi ostvaruju prava iz radnog odnosa na osnovu ugovora o radu, Zakona o radu, kolektivnih ugovora i drugih propisa te odluka nadležnih organa Zadruge.

Za svoj rad u Zadruzi radnici dobivaju platu.

Pravo na platu radnici ostvaruju prema rezultatima rada, u skladu sa propisima i aktima Zadruge.

Član 103.

Radnici su dužni svoje obaveze izvršavati u skladu sa zakonskim propisima i normativnim aktima Zadruge.

Član 104.

Uposleni radnik može postati zadrugar, ako uplati, odnosno unese udio u Zadrugu u skladu sa ovim pravilima.

Član 105.

Sticanjem statusa zadrugara, radnik ne može imati posebne pogodnosti iz radnog odnosa u odnosu na druge radnike koji nisu zadrugari.

Član 106.

Zadruga je dužna obezbijediti stručno obrazovanje i usavršavanje zadrugara.

Plan stručnog usavršavanja i obrazovanja zadrugara donosi Upravni odbor.

Član 107.

Pojedini podaci iz poslovanja Zadruge mogu se proglasiti poslovnom tajnom kada se procjeni da postoji opasnost da bi javno iznošenje tih podataka moglo štetiti interesima Zadruge.

Podatke iz prethodnog stava proglašava poslovnom tajnom Upravni odbor.

Član 108.

Svi radnici i zadrugari dužni su čuvati poslovnu tajnu.

Član 109.

Opći akti Zadruge, pored ovih pravila su:

- Pravilnik o radnim odnosima
 - Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji P.Z.» Centar»
 - Pravilnik o zaštiti od požara
- Akte iz prethodnog stava, kao i druge , donosi direktor.

Član 110.

Ova pravila smatraju se donesenim kada ih usvoji Skupština Zadruge većinom glasova osnivača.

Izmjene i dopune Pravila donosi Skupština na način na koji se pravila donose.

Član 111.

Pravila stupaju na snagu danom objavljivanja na oglasnoj ploči Zadruge.

Napomena:

Pravila su objavljena na oglasnoj ploči zadruge dana _____ godine.

Broj:

Datum:

Mjesto,

Predsjednik Skupštine
